

— **Muszkasország lángoló poklában** címet viseli az a maga nemében ritkaságszámbamenő, pompás kiállítású, remekbe alkotott könyvdekesség, melyet *Rátkay* István mohácsi hírlapíró, volt t. főhadnagy irt hosszú éveken át tartó orosz hadifogságában s amelyet most közszemlére kitétt a Blanz-féle könyvkereskedés kirakatába, könyvbarátok körében leendő kisorsolás céljából. Eleven riportokban, szenzációs leírásokban érdekfeszítően ismerteti Rátkay e hatalmas művében mindazokat a magyar szenvedéseket, melyeket véreinknek el kellett szenvedniök a rabtartók országában. A szemtanú, vérbeli újságíró meg-látásaiban adja vissza és reális borzalmasságokkal mutatja be a cári Oroszország tragédiáját s a bolsevik forradalom retteneteit. Értékes belső szövegtartalmához teljesen méltó, feltűnően pazar kiállítású, diszmunkájának fainarziás, bőrkötéses köntöse is. Szinompás könyvremek ez a ritka háborús katonamemlék. A fedélapok rajzát ott künn a hadifogságban, a „*Ludovica*” ünnepi játékaiknak költői lelkületű, illusztris tervezője és megrendezője: *Glock* Tivadar ny. tábornok rajzolta. Egyik hasonló művét Rátkaynak a „*Svéd kir. Muzeum*” szerezte meg, a másik kötet *József főherceg* birtokában van, a harmadik a m. kir. *Hadlőrténeti Muzeumban* hirdeti örök időkre, hogy a magyar génusz még az orosz hadifogságban sem pihent s e most kisorsolandó negyedik példányt viszont magyar katona emlékeként, magyar könyvbarátok kezébe óhajtja a szerző átengedni. Ötszáz sorsjegyet bocsátott ki Rátkay, egyenként 3 pengő árért s a sorsolást a közhatóság és kir. közjegyző közreműködésével 1928 március hó 31-én tartják meg a mohácsi „Casino” helyiségében. A díszalbum mellett látható békebeli magyar huszár és a másik orosz-tárgyú fainarzia kép is kisorsolásra kerül ugyanakkor. Nekünk alkalmunk volt betekinteni az album belső lapjaiba is. Pazar díszítés, rajzillusztrációk, orosz képek teszik e művet szinessé. Méltó volna e könyv arra, hogy a magántól mentse át a jövőre kincsévé, ám ha Trianon koldussá tette is e hazát, ne késsen az értékmentésben a magyar könyvbarát közönség s a még meglévő 200 darab sorsjegyet kapkodja szét, nemcsak azért, mert azok a jelen esetben egy iróember számára kenyeret is jelentenek, hanem azért is, mert nem kis dicsőség lesz az sem, ha pécsi szerencsés nyerő dicsekedhetik majd el azzal, hogy e ritka könyvpéldány az ő tulajdonában lehet. Nincs oly előkelő szalon vagy könyvtár, amelynek ne szolgálna díszül e könyv. Sorsjegyek a fentnevezett cégnél kaphatók, amíg a meglévő készlet tart.

— **Meglopták a sporttelepen.** *Kelemen* József Bálics-ucca 21. szám alatti lakos feljelentést tett az államrendőrségen ismeretlen tettes ellen lopás vétsége miatt. Ugyanis a PAC. sporttelepen kilopták zsebéből stopper-órát. Kára 35 pengő. A rendőrség keresi a zsebtolvajt.

— **Az abaligeti cseppkőbarlang vakrákja.** A hegyháti járás ezen hatalmas méretű, de ezideig nem eléggé méltányolt abaligeti cseppkőbarlangja most egy ezen barlangban foltalált vakrák képződése által jutott országos, sőt külföldi hírnévhez. Az abaligeti vakrák, mint tárgyi bizonyíték s mint egy tudományos harcokzpont jelent meg szerdán a budapesti büntetőtörvényszék Méhes-tanácsa előtt, ahol azt a sajtópert tárgyalták, amelyet *Mihály Lajos* dr. egyetemi tanár ellen indított *Bokor Elemér* dr. realiskolai igazgató. A sajtóperre az szolgáltatott okot, hogy az abaligeti barlangban talált vakrák felfedezésének érdemét mind a két tudós magának vindikálja és ebből kifolyón hírlapi polémiába keveredtek egymással. *Bokor Elemér* dr., *Méhely Lajos*on kívül még *Dánér Béla* és *Vukov Lukács* hírlapíró ellen is vádat emelt. A bíróság szerdán először *Bokor Elemér* dr.-t hallgatta ki, aki azt vallotta, hogy az abaligeti barlangban együtt kutatott *Méhely Lajos* dr.-ral és ő találta meg a néhány milliméternyi hosszúságú kis állatkát.

Ezután *Méhely Lajos* dr. kihallgatása következett.

— A liberális lapok faji antagonizmusából — kezdte vallomását — a legnagyobb kéjjel dabolnak szét, gunyoltak, becsméreltek és lekicsinyeltek. A fajvédő klubban szölkáltak a barátaim, hogy ne hagyjam ezt szó nélkül. A vakrák felfedezését *Bokor*al szemben úgy adta elő *Méhely* dr., hogy *Bokor* csak egy követ feszített le a barlangban és az alatt ő találta meg a keresett vakrákat. *Méhely* professzor ezzel átnyújtotta *Méhes* elnöknek egy kis üvegcskét, amelyben a vakrák húzódt meg szerényesen. — Ezután *Bokor Elemér*ről beszélt

Méhely professzor, aki szerinte ilyen metszeteket nem tudott volna csinálni. *Vukov Lukács*ot, majd *Dánér Béla*t hallgatta ki ezután a bíróság, majd pedig elrendelte a bizonyítást. A bizonyítás lefolytatása után a bíróság bűnösnek mondta ki *Bokor Elemér*t és *Vukov Lukács*ot rágalmozás vétségében és ezért *Bokor Elemér*t 500 pengő, *Vukov Lukács*ot pedig 200 pengő pénzbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban mindkettőjükkel szemben felfüggesztette. *Méhely Lajos* dr.-t és *Dánér Béla* dr.-t a bíróság felmentette az ellenük emelt vád alól. Az indoklás szerint a bíróság bizonyítottan látta, hogy a vakrák tudományos felfedezője *Méhely Lajos* dr. *Méhely*t és *Dánér*t azért mentette fel a vád alól, mert megállapítást nyert, hogy a cikk egyedüli szerzője *Vukov Lukács*. Az ítélet ellen az elítéltek fellebbezést jelentettek be.

— **Az éhínség hazájából.** Dalmácia kopár vidékein éhínség mutatkozik hónapok óta. Spalatóból kapjuk a következő helyzetképet: *Stojanov Roko* dr. a tartományi választmány-elnöke, aki most bejárja az éhínségsújtotta vidékeket, kedden konferenciát tartott az északdalmáciai *Gornji Muc*s községben, amelyen háromszáz dalmáciai hegyvidéki falu kiküldöttjei vettek részt. A hegyvidéki falvak kiküldöttjei megrázó részleteket meséltek az éhínség katasztrófális pusztításairól. *Pavelics gornyi-mucsi polgármester* jelentette, hogy a lakosság füvet és gyökereket kever össze a rendelkezésre álló tengeriliszttel, hogy növelje a kenyérmennyiséget. A gyerekek nem járnak iskolába, hanem ellepik a legelőket és gyökereket keresnek. A mezők kihaltak, a lakosság mozogni is alig tud, ahhoz hogy dolgozzon, nincs már elég ereje és különben is munkaalkalom az egész vidéken egyáltalában nincsen. Beszédét így fejezte be a mucsi polgármester:

— Emberek, segítsetek, ha tudtok, hogy ne haljunk meg állati módra, mint az az öreg ember, akit messze a hegyek között találtak holtan: fű volt a szájában. Nem kérünk kenyeret, nem kell nekünk ez a gazdag embereknek való táplálék. Adjatok csak polentát, hogy legalább asszonyaink és gyermekeink ehessenek valami emberhezméltót.

Marakovics Neoresics községbeli delegátus elmondotta, hogy az ő falujában már hónapok óta nincs egy grammnyi liszt. A férfiak kivándoroltak más vidékekre megélhetést keresni, az otthonmaradt asszonyok pedig az út szélén állva koldulva tengetik életüket. Az inséges lakosság delegátusainak meghallgatása után *dr. Stojanov* megbeszélte a segélyakció részleteit.

„Polyphon”, „Polidor”, „Odeon”

GRAMOFONOK

és a legtökéletesebb, legújabb villanyfelvételű

HANGLEMEZEK

kaphatók: **Molnár Artúr** műszerésznél
Pécs, Irgalmas u. 20. Kossuth szoborral szemben.
Ugyanott az összes rendszerű gramofonok szakszerű javítása eszközölhető.

— **Lopás a trafikból.** *De Sorgó* Miksa Munkácsy Mihály-ucca 2. szám alatti dohánytőzsdéjébe az elmúlt éjszaka álkules segítségével behatolt ismeretlen tettes. A kasszát feltörve elloptott onnan 20 pengő készpénzt, majd a cigarettakészlet megdezsmálása után távozott. A nyomozás megindult.

— **VÁGOTT PONTY, ÉLŐPONTY** legelősebben a Hajcsarnokban.

— **A kerékpártolvajlás mániákusa.** *Oszi* István siklósi cserepesmester a koresmalfalához támasztott biciklit „kisajátította” magának és megszökött vele. Az ottani csendőrség a legerélyesebb nyomozást indította meg, azonban nem sikerült a tettes nyomára akadni. Telt-múlt az idő, amikor *Oszi* István az elmúlt vasárnap lekeveredett *Szigetvárra*. Amikor eloltotta szomját és csillapította éhségét a közönségi nagyvendéglőben, akkor jutott csak eszébe, hogy nincs pénze. Fogta magát és elzalogosította a lopott kerékpárt, azután megindult gyalog a nagyvilágba. Alig ért a közönség határába, amikor rájött, hogy mégis jobb kerékpáron közlekedni, visszament a vendéglőhöz és ellopta az elzalogosított biciklit, azonban rajtacsípték még időben és átadták a szigetvári csendőrségnek, ahonnan bekísérték a kaposvári ügyészség fogházába.

Irodalom és művészet.

— **A Pécsi Zenekedvelők Egyesületének** hétfői filharmonikus hangversenye az utóbbi hetek zenei élményei után is kimagasló művészeti esemény lesz zenei életünknek. Az előadásra kerülő művek: *Gluck* *Ifigénia* nyitánya, *Mozart* A dur zongora-versenye *Kamprád Sári* stilszerű és virtuóz interpretálásában, *Wagner* *Siegfried* idyllje és *Weiner* magyar motívumos szerenádja a figyelmet mindvégig lekötik. A jegyárutás a dr. *Vámos-féle* drogériában a nagy zenei eseményhez méltó értékesítés mellett folyik.

— **K. Kallivoda Olga**, a fővárosban is nagyra értékelt művésznő, március végén hosszú hallgatás után rendez Pécsen hangversenyt, hogy itthon is bemutassa azt a nívós műsort, amellyel Budapesten általános nagy sikert aratott. Lehetséges, hogy nővére, *F. Kallivoda Vilma*, aki férjhezmenése előtt Németország előkelő színpadainak népszerű művésznője volt, résztvesz ezen a hangversenyen.

— **Fővárosi művészek közreműködésével** részben a Pécsi Önkéntes Tűzoltótestület javára rendező művészesték a következő sorrendben tartanak meg: a 10-ére a Nőegyletben hirdetett előadás, 11-én este 8 órai kezdettel tartatik meg. A „D” jelzésű jegyek a *Pannoniában* 10-én d. u. 4 órakor tartandó, az „E” jelzésű jegyek ugyanaznap este 8 órai kezdettel, ugyancsak a *Pannoniában* tartandó előadásra érvényesek, míg a „K” jelzésű jegyek érvényesek a 11-i nőegyleti előadásra.

— **A Magyar Művészet** most megjelent idei első száma a rendesen is gazdagabb tartalommal telített, *Pannonhalmi* ismertetésének van szentelve. A magyar bencés-rend főmonostoráról, mely újból herceggprimást adott az országnak, sok szó esett az utóbbi hónapokban, de művészeti jelentőségéről kevesen tudnak. *Dr. Mihályi Ernő*, a kitűnően képzett művészettörténész és bencés, most beható ismertetést közöl, melyet a Magyar Művészet a szokott pazar pompával illusztrál. A tudós szerző színes tollal irt tanulmányában nemcsak *Pannonhalmi* vár művészi jelentőségét, de a székesegyházatis, melyet 1001-ben *Szent István* jelenlétében szenteltek fel, behatóan ismerteti minden követnek gazdag szimbolikus vonatkozását szobrainak és jelképeinek jelentőségét egyazon szerető elmélyedéssel tárgyalja. Sorra veszi azután a műkincseket, melyeknek majd mindenike körül egész irodalom támadt, minő a magyar koronázó palást mintájáról keletkezett, világhírességet vívó az egymásnak ellentmondó nézetekbe azáltal, hogy újra alapos elemzés alá veszi. Végül pedig bemutatta a *pannonhalmi* képtárt, melyből sokan csak itt fognak arról értesülni, hogy ott egy vitatott *Rembrandt*, *Dou*, *Teniers*, *Battoni*, *Magnasco* néhány érdekes osztrák barokkmester, *Maulbertsch* *Troger*, továbbá *Barabás*, *Jakobey*, *Ligeti*, *Vaszary* *Fadrusz*, stb. található. *Mihályi* dr. leírása igazolja hogy művészeti szempontból is igazi nemzeti kincs *Pannonhalmi*. A füzetet gazdag tartalommal egészítik ki. A gyönyörű kiállítású folyóirat előfizetési ára egy évre 40 pengő, félévre 22 pengő. Illusztrált tájékoztatót kívánságra szívesen küld a kiadóhivatal: *Budapest*, VII., *Erzsébet-körut*